

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: دلیو تی ویتلی
برگردان از: محمد سعادت مند
۲۴ جولای ۲۰۲۱

خواب آشفته نئولیبرالیسم در چیلی

قانون اساسی جدید و نامزدی دانیل خادو * در انتخابات ریاست جمهوری

توضیح مترجم

این مقاله پیش از انتخابات مجلس تدوین قانون اساسی چیلی منتشر شده بود. نتایج انتخابات، در پانزدهم و شانزدهم ماه مه، نشان می‌دهند حزب کمونیست در ائتلاف با "جبهه فراگیر" ۲۵ کرسی، چپ میانه ۲۸ کرسی، و احزاب میانه و جمعاً ۴۸ کرسی به دست آورده‌اند. ائتلاف جناح راست، با ۳۷ کرسی، در مقابل چپ‌ها و مستقل‌ها متحمل شکست سنگینی شد. ۱۷ کرسی هم برای بومیان چیلی در نظر گرفته شده است. با نتایج به دست آمده زمینه بسیار مساعدی برای کنار گذاشتن سیاست‌های نئولیبرالی و تدوین قانون اساسی جدید به نفع مردم فراهم شده است. در انتخابات شهرداریها و شوراهای شهر که همزمان برگزار شد نیز جناح راست شکست خورد و در اغلب شهرهای مهم و بزرگ، از جمله سانتیاگو و لپاریسو، نامزدهای ائتلاف حزب کمونیست و "جبهه فراگیر" برنده شدند.

برای زحمت‌کش‌ان و به حاشیه‌رانده‌شدگان چیلی فرصتی فراهم شده است تا شاید درد و رنج چندین ده ساله کشورشان تسکین یابد. قانون اساسی جدید در راه است و دانیل خادو رئیس دولت محلی "رکولتا" با یک برنامه بسیار متریقی وارد

کارزار انتخابات ریاست جمهوری شده است. این انتخابات در ۲۱ نومبر ۲۰۲۱ (سی‌ام آبان [عقرب] ۱۴۰۰) برگزار خواهد شد.

در پانزدهم و شانزدهم ماه مه (بیست‌وپنجم و بیست‌وششم اردیبهشت [ثور])، مردم چیلی برای انتخاب ۱۵۵ نماینده مجلس تدوین قانون اساسی به پای صندوق‌های رأی خواهند رفت. در این انتخابات، که پس از ماه‌ها ناآرامی سیاسی برگزار می‌شود، اعضای شوراهای شهر، شهرداران و فرمانداران نیز انتخاب خواهند شد. تظاهرات گسترده ضد دولتی، که از اکتوبر ۲۰۱۹ آغاز شده بود و مدت‌ها ادامه داشت، دولت راست‌گرای تاجر میلیاردر "سباستین پینرو"، و فرماندهان ارتش را به این نتیجه رساند که برای بازگرداندن آرامش به خیابان‌ها چاره‌ای جز تن دادن به تدوین قانون اساسی جدید ندارند.

پیشرفت امور در این زمینه که به علت شیوع بیماری کرونا متوقف شده بود، از اکتوبر ۲۰۲۰ با پیروزی چشمگیر مردم در همه‌پرسی اصلاح قانون اساسی از سر گرفته شد. در این همه‌پرسی مردم به تغییر قانون اساسی دوران پی‌نوچیت رأی مثبت دادند. انتخابات مجلس تدوین قانون اساسی که قرار بود در ماه اپریل برگزار شود به علت اوج‌گیری بیماری کووید ۱۹ مجدداً تا پانزدهم ماه مه به تعویق افتاد.

حزب کمونیست چیلی و "جبهه فراگیر" (متشکل از احزاب و جنبش‌های چپ)، با شعار "چیلی مستقل، نیرومند و سربلند"، ائتلافی تشکیل داده‌اند تا در انتخابات مجلس تدوین قانون اساسی نامزدهای مشترک معرفی کنند. برای اولین بار است که همه نمایندگان مجلس تدوین قانون اساسی با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شوند. پنجاه درصد انتخاب‌شوندگان زن خواهند بود. بسیاری از چپ‌ها، از این که تصویب مفاد قانون اساسی در مجلس احتیاج به دوسوم آراء نمایندگان دارد، ناراضی‌اند و معتقدند چنین شرطی می‌تواند مانع تصویب مواد مترقی قانون اساسی شود. ناخشنودی دیگر این است که بیشتر نامزدها به احزابی وابسته‌اند که در چیلی پیشینه درخشانی ندارند. بنابراین معتقدند که باید تعداد نمایندگان جنبش‌های اجتماعی در مجلس افزایش یابد.

قانون اساسی موجود که در سال ۱۹۸۰ در دوران دیکتاتوری نظامی پی‌نوچیت و با اهداف نئولیبرالیستی به تصویب رسید با منافع طبقه کارگر همخوانی ندارد. بنابراین طبیعی است که طبقه کارگر چیلی خواستار تدوین و تصویب قانون اساسی جدیدی باشد. به علاوه، پس از سقوط رژیم دیکتاتوری نظامی در سال ۱۹۹۰، این قانون تغییری نکرده و دولت‌های بعدی، حتی دولت‌های سوسیالیست، مجبور بودند از مفاد آن تبعیت کنند.

بنا به گزارش "شورای امور نیمکره [غربی]"، با توسل به قانون اساسی دوران پی‌نوچیت که بر پایه اصول بنیادین نئولیبرالیزم و به منظور تضمین سود سرمایه تدوین و تصویب شده بود، جنبه‌های اساسی زندگی مردم چیلی، از جمله آموزش، بهداشت و درمان، امور بازنشستگی، قوانین کار و سایر عرصه‌های اجتماعی و حیاتی اقتصاد کشور خصوصی شدند. بر اساس همین گزارش در حال حاضر چیلی عمیق‌ترین نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی در بین کشورهای جهان را داراست. ثروت یک درصد بالایی جامعه معادل ثروت ۲۶ درصد جمعیت کشور است. در میان کشورهایی که بیشترین نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی را دارند، چیلی در رتبه هفتم قرار دارد.

بنا به گفته یک ناظر، "چیلی اولین کشور در جهان است که منابع آب و مدیریت آن را خصوصی کرده است". ناظر دیگری معتقد است که تنها ۴۰۰۰ خانواده بسیار ثروتمند چیلیایی تعیین‌کننده سیر رخدادها در این کشور هستند. تمامی اقدامات و برخورد خشونت‌آمیز پولیس نظامی فاسد چیلی معروف به "کارابینروس" نیز در کنترل همین ۴۰۰۰ خانواده ثروتمند است.

دانیل خادو، اما، چیلی دیگری را نمایندگی می‌کند. حزب کمونیست چیلی در اعلامیه ۲۴ اپریل خود اعلام کرد بزودی دانیل خادو را به عنوان نامزد شاخص احزاب چپ در انتخابات آینده ریاست‌جمهوری معرفی خواهد کرد. به گفته "گیلمو تیلیر" صدر حزب کمونیست، "خادو از حمایت بسیار گسترده اقبال جامعه برخوردار است". خادو، که تبار فلسطینی دارد، در رشته جامعه‌شناسی و معماری و شهرسازی درس خوانده است. او که در سال ۱۹۹۳، به حزب کمونیست چیلی پیوست، پیش از آن رهبری سازمان جوانان فلسطینی امریکای لاتین را به عهده داشت. وی در سال ۱۹۶۷ در منطقه رکولتا در استان سانتیاگو زاده شد و از سال ۲۰۱۲ شهردار یا رئیس دولت محلی این منطقه کارگرنشین بوده است.

او در مصاحبه‌ای در سال ۲۰۱۹ گفت: "بخش بزرگی از جمعیت منطقه ما با جامعه‌ای متنوع و چند فرهنگی، اهالی غیررسمی سانتیاگو را تشکیل می‌دهند. منطقه رکولتا، یا کمون رکولتا، ۱۶۲۰۰۰ نفر جمعیت دارد و بخشی از کلان‌شهر سانتیاگوست."

مصاحبه کننده از خادو به عنوان یکی از برجسته‌ترین چهره‌های چپ امریکای لاتین یاد می‌کند و می‌گوید "به نظر می‌رسد که خادو منطقه تحت مدیریت خود را به آزمایشگاهی برای حال و آینده کمونیسم تبدیل کرده است". خادو می‌گوید "ما می‌خواهیم رکولتا دارای یک دولت محلی دموکراتیک باشد که در آن مردم همکار باشند. وظیفه ما خدمت به کسانی است که صاحبان واقعی کشور هستند. بنابراین هرگاه شهروندان برای حل مشکلاتشان به ما مراجعه می‌کنند، ما تمام توان خود را برای حل آنها به کار می‌گیریم."

خادو در ادامه به شرح کارهای انجام شده می‌پردازد. "از آنجایی که برخی جوانان از ما خواسته بودند از خیابان‌گردی و وقت‌گذرانی بیهوده نجاتشان دهیم، تصمیم گرفتیم مدارس ما هرروزه و حتی در آخر هفته‌ها تا ساعت ۱۰ شب باز نگهداشته شوند. برای مردم فرصتی‌هایی فراهم شده که از هر امکان و فضایی به دلخواه خود بهترین بهره را بگیرند. در نظر داریم دانشگاهی بسازیم که امکان دستیابی رایگان به آموزش عالی در رشته‌های مختلف را برای تمام متقاضیان فراهم کند. تقریباً تا ۷۰ درصد فعالیت‌ها با مشارکت و هدایت خود استفاده‌کنندگان پیر و جوان این مؤسسات انجام می‌شود و درواقع خودگردان هستند."

او درمورد خدمات بهداشتی و درمانی می‌گوید: "ما تعداد محدودی پزشک و تنها ۴ مرکز درمانی داشتیم، یعنی برای هر ۴۰ هزار نفر جمعیت یک مرکز داشتیم. با آن که موفق شدیم تعداد پزشک‌ها را از ۱۱ نفر به ۴۰ نفر افزایش دهیم، همچنان در این مراکز با ازدحام روبه رو بودیم. برای مقابله با این مشکل، در هر یک از شوراهای محله رکولتا، دو مرکز مراقبت پزشکی ایجاد کردیم. این مراکز مسوول مراقبت‌های اولیه از بیمارانی هستند، که بیماری حادی ندارند. امروزه ۷۵ درصد سالمندان به مراکز پزشکی بسیار نزدیک به محل زندگی خود دسترسی دارند."

او در ارتباط با "برنامه داروخانه‌های مردمی" می‌گوید: "مردم به ما می‌گفتند کمبود دارو و قیمت بالای آن دومین مانع دستیابی آنها به خدمات درمانی مناسب است. داروهای خاص بسیار گران بودند و در منطقه رکولتا تنها دو داروخانه داشتیم. قوانین چیلی هم دولت را از دخالت در امور تجاری منع کرده است. بنابراین به منظور پائین آوردن قیمت دارو، اقدام به تأسیس تعاونی‌های مصرف کردیم. امروزه دیگر در هر گوشه‌ای از کشور می‌توانید داروخانه‌های مردمی را ببینید."

خادو در پاسخ به سؤالی در مورد "برنامه بینائی‌سنجی و تأمین عینک" می‌گوید: "در حال حاضر ما هفته‌ای ۲۵۰ عینک می‌فروشیم. آخرین موردی که باید در رابطه با خدمات بهداشتی و درمانی اشاره کنم: "برنامه خدمات دندان‌پزشکی عمومی است. ما دندان‌پزشک‌هایی داریم که با واحدهای سیار به خدمات‌رسانی به مردم مشغول‌اند".

در "کتاب‌فروشی‌های مردمی، انواع کتاب‌ها با قیمت‌های بسیار پایین به فروش می‌رسند. دولت محلی هزینه‌های اداری این کتاب‌فروشی‌ها را به عهده دارد. هزینه‌های اجاره محل، حقوق کارکنان و قبض‌های خدماتی را دولت محلی می‌پردازد، در نتیجه کتاب‌ها را با همان قیمتی که از ناشر و یا پخش‌کننده خریده‌اند، به مردم می‌فروشند".

دولت محلی به منظور ترویج کتاب‌خوانی، برای ساخت کتابخانه‌های عمومی سرمایه‌گذاری قابل توجهی کرده است. منطقه رکولتا با ۱۰ کتابخانه عمومی، در مقایسه با سایر مناطق چیلی، بیشترین تعداد کتابخانه را دارد. سالانه ۵۰۰ هزار دالر برای توسعه شبکه کتابخانه‌های عمومی سرمایه‌گذاری می‌شود.

در راستای تأمین مسکن در این منطقه، در جون ۲۰۲۰ و در چارچوب "برنامه عدالت اجتماعی" اولین مجموعه آپارتمانی مورد بهره‌برداری قرار گرفت. این مجموعه دارای ۳۸ واحد ۳ خوابه است که با اجاره یارانه‌ای در اختیار متقاضیان گذاشته شده است. برای ساخت این مجموعه یک میلیون و ۲۰۰ هزار دالر هزینه شده است. ۹۵ درصد ساکنان این مجموعه زنان و ۳۱ درصدشان قربانیان خشونت‌های خانوادگی هستند.

خادو با اشاره به تغییرات انجام شده در رکولتا، معتقد است سوسیالیسمی که نتواند بهتر از جناح راست عمل کند، آینده‌ای نخواهد داشت و حق ندارد سرنوشت جامعه را در دست بگیرد. سوسیالیسم اگر خواهان به دست آوردن فرصت است، باید بسیار دموکراتیک‌تر، بسیار تأثیرگذارتر و بسیار کارآمدتر عمل کند.

به اعتقاد او، حزب کمونیست جان تازه‌ای گرفته است. دستاوردهای دولت محلی، امید تازه‌ای به حزب را در دل شهروندان زنده کرده است. این امید تنها در رکولتا به وجود نیامده، بلکه در مناطق دیگر مثل دیگو د آلمارگو، لالیگوا، لُس ویلس، کانلا، کیلیکورا و سِرناویا نیز همین امیدواری دیده می‌شود. حزب ما خواهان تحول اساسی در حاکمیت است. حاکمیت فعلی صرفاً ابزاری در خدمت سلطه طبقاتی است و به لحاظ ساختاری، به نیازها و خواسته‌های مردم اصلاً توجهی ندارد.

در حال حاضر بر اساس نظرسنجی‌ها در مورد نامزدهای ریاست‌جمهوری، دانیل خادو در رتبه دوم و پس از خانم "پاملا خیلز" قرار دارد. پاملا خیلز، روزنامه‌نگار و نماینده مجلس قانونگذاری، عضو "حزب اومانیزست" چیلی، از اعضای ائتلاف "جبهه فراگیر"، است. اخیراً در یک نظرسنجی ۲۱.۷ درصد و در نظرسنجی دیگری ۱۸ درصد پاسخ‌گویان به پاملا خیلز رأی داده‌اند. در حالی‌که خادو به ترتیب ۱۰.۳ و ۱۱ درصد آرای پاسخ‌گویان را کسب کرده است.^۱

منبع:

Chile's Neoliberal Nightmare, New Constitution, and Daniel Jadue

*Daniel Jadue ** W.T. Whitney Jr.

۱. نامزد مشترک احزاب چپ برای انتخابات ریاست‌جمهوری هنوز نهائی نشده است. برخی منابع اعلام کرده اند که در آخرین نظرسنجی‌ها دانیل خادو، با نزدیک به ۲۲ درصد آرای پاسخ‌گویان، پیشتاز است. م دانش و امید، شماره ۶، تیر ۱۴۰۰